

- ního pojištění – spadá pod správu příslušné zdravotní pojišťovny;
- dávky pomoci v hmotné nouzi – spadá pod působnost příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR;
- uznání nemoci z povolání – spadá pod působnost zdravotnických zařízení;
- stížnosti na hygienické požadavky v pracovním prostředí (osvětlení, větrání, teplota, hluk, poskytování ochranných nápojů na pracovišti) – spadá pod působnost krajských hygienických stanic.

Státní úřad inspekce práce v Opavě vydal informační letáky pro občany, které jsou k dispozici na www.suip.cz, popř. na pracovištích inspekce práce, a jsou zaměřeny na informace týkající se:

- vzniku a změn pracovního poměru,
- skončení pracovního poměru,
- pracovní doby a doby odpočinku, práce přesčas a dovolené,
- odměňování za práci a odměn z dohod,

- překážek v práci,
- poskytování cestovních náhrad při tuzemských pracovních cestách,
- situace, kdy zaměstnavatel nevyplatil zaměstnanci mzdu,
- agenturního zaměstnávání,
- vysílání pracovníků zaměstnavatele, který sídlí mimo Českou republiku, k výkonu práce do České republiky,
- rovného zacházení na pracovišti,
- ochrany osobních práv zaměstnanců a ochrany majetkových zájmů zaměstnavatele,
- základního poučení o pracovněprávních předpisech v České republice pro cizince.

**Státní úřad inspekce práce, odbor
pracovních vztahů a podmínek
© březen 2015**

KOMPETENCE ORGÁNŮ INSPEKCE PRÁCE

Základní informace

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, upravuje zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů, pracovních podmínek, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností.

Oblastní inspektoráty práce jsou oprávněny kontrolovat u zaměstnavatelů plnění povinností vyplývajících z pracovněprávních předpisů ve smyslu ustanovení § 3 zákona o inspekci práce a dodržování pracovněprávních předpisů ve smyslu ustanovení § 126 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Dle ustanovení zákona o inspekci práce vychází inspektor při výkonu kontroly z dokladů a informací předložených zaměstnavatelem. Zjištěné porušení pracovněprávních předpisů musí být prokázáno a je uvedeno inspektorem v pro-

tokolu o provedené kontrole. Orgány inspekce práce mají právo vyžadovat podání písemné zprávy o opatřeních přijatých zaměstnavatelem k odstranění zjištěných nedostatků a za zjištěná porušení zaměstnavatelům ukládat pokuty.

Orgány inspekce práce nemohou v rámci svých kompetencí řešit uspokojování individuálních nároků zaměstnanců vůči zaměstnavateli (např. nemohou vymáhat nevyplacenou mzdu či jinou finanční pohledávku, či jakoukoliv jinou pohledávku). Orgány inspekce práce rovněž nemohou vydávat stanoviska a výklady k jednotlivým ustanovením pracovněprávních předpisů, mohou vyslovit pouze svůj názor týkající se problematiky pracovních vztahů a podmínek, který ale není právně závazný.

Co mohou zaměstnanci udělat, jestliže se domnívají, že zaměstnavatel nedodrжуje pracovněprávní předpisy

Zaměstnanec může využít osobně poradenských dnů na místně příslušném oblastním inspektorátu práce, případ-

ně v jeho regionální kanceláři (adresy pracovišť inspekce práce a další informace se nalézají na webových stránkách Státního úřadu inspekce práce www.suip.cz).

Zaměstnanec může zaslat dotaz písemně prostřednictvím elektronické pošty na adresu epodatelna@suip.cz. Zaměstnanec má také možnost podat podnět k provedení kontroly, a to buď přímo na příslušném oblastním inspektorátu práce nebo případně na Státním úřadu inspekce práce (adresy naleznete na www.suip.cz). Místní příslušnost oblastního inspektorátu práce k výkonu kontroly se řídí místem činnosti kontrolované osoby (zaměstnavatele), tj. místem, kde dochází k samotnému výkonu práce. Pokud se zaměstnanec rozhodne podat podnět, bylo by vhodné k němu přiložit i kopie dokumentů týkajících se pracovního poměru zaměstnance (pracovní smlouva, mzdový výměr, potvrzení o zaměstnání, popř. další doklady související s výkonem práce). Současně je třeba uvést místo výkonu práce, neshoduje-li se se sídlem zaměstnavatele. Podnět ke kontrole je možné podat písemně, ústně nebo telefonicky. Kontrola na

základě podnětu je provedena příslušným oblastním inspektorátem práce. Předmětem této kontroly je především dodržování právních předpisů v oblasti, na kterou podnět upozorňuje. Po ukončení kontroly je podateli podnětu (pokud podatel podnětu uvedl doručovací adresu) zaslána písemná informace o výsledku spolu se sdělením, zda byly skutečnosti uváděné v podnětu kontrolovanou potvrzeny.

Co nespadá do působnosti orgánů inspekce práce:

- pomoc zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele – spadá pod působnost příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR;
- problémy týkající se průměrného měsíčního čistého výdělku pro účely přiznání podpory v nezaměstnanosti – spadá pod působnost příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR;
- záležitosti týkající se plateb sociálního pojištění (důchodové pojištění, nemocenské pojištění, peněžitá pomoc v mateřství) – spadá pod správu sociálního zabezpečení;
- záležitosti týkající se plateb zdravot-